

Nekrolog

Kaj Kampp

17. december 1943 – 8. august 2024

Motorbåden zigzaggede mellem store og små isfælde under det lille fuglefjeld på Raffles Ø i Østgrønland, og Kaj Kampp stod med dryppende næse og frosne fingre, da han med et tilfreds glimt i øjet udbrød "Så er der *full house* – det var den sidste af Grønlands kendte lomvikolonier, jeg manglede at besøge og optælle." Det var en bedrift. Året var 1995, og gennem de foregående 12 år havde han som den første sat nogenlunde præcise tal på antallet Polarlomvier i alle ca. 25 kolonier. For alle de større kolonier havde Kaj med kameraet dokumenteret fuglernes udbredelse på fjeldene og nøjsommeligt optalt hver en fugl på tusindvis af lysbilleder projiceret op på væggen. Han kunne påvise markante nedgange i bestanden, og at visse tidligere store kolonier var helt væk – resultater som efter publicering gav Kaj et internationalt ry. Han bidrog dermed stærkt til at indføre 'moderne' havfuglemonitoring i Grønland, et arbejde som sidenhen er videreført af David Boertmann fra Aarhus Universitet i samarbejde med Grønlands Naturinstitut, og som nu indgår i den løbende rådgivning om jagten på lomvierne.

Udover at optælle de grønlandske lomvier deltog Kaj i mange detaljerede studier i kolonierne. Han var ikke udpræget praktisk anlagt, men gennem samarbejde med andre, som ordnede meget af logistikken omkring feltarbejdet, kunne han bringe sig i stilling til at udføre de skarpe observationer. Han blev således inviteret til at deltage i feltarbejde i Arktisk Canada med nogle af datidens førende havfuglebiologer, hvor han nød at sidde i et fast skjul på kanten af fuglefjeldet og observere Polarlomvier på allernærmeste hold. Metoden tog han med til Grønland, hvor han siden sad mange døgn i al slags vejr og registrerede klæknings-tidspunkt og fodringer af lomvierne i flere kolonier. Også en 'optælling' af bestanden af flere millioner par

Søkonger ved Scoresby Sund blev det til sammen med Hans Meltofte og Christian Ebbe Mortensen.

Kaj kom oprindeligt i kontakt med fugleforskningen i Grønland via Frank Willes studier af Havørnen, hvor Kajs tålmodighed og skarpe observationsevne var vigtige egenskaber. Det førte siden til, at Kaj skrev biologispeciale med en analyse af ringmærkningsdata for grønlandske lomvier, hvor han bl.a. kunne påvise, at hovedproblemet var beskydning af de voksne lomvier i yngletiden. Efter arbejdet med ringmærkningsmaterialet for lomvier, påtog Kaj sig som frivillig at bestyre den grønlandske del af Zoologisk Museums ringmærkningsdata – en rolle han passede minutøst i årtier, og som muliggjorde Peter Lyngs' store bearbejdning af hele det grønlandske genmeldingsmateriale.

En anden af Kajs store bedrifter er hans lange karriere som redaktør af Dansk Ornitologisk Forenings Tidsskrift 1984-2012, dvs. 29 år i træk! Det er en formidabel præstation, som langt overgår alle tidligere redaktørers indsats i tidsskriftets historie, og allerede i 1998 fik Kaj DOFs hæderspris for sin enorme indsats – hvorefter han fortsatte 14 år til. Redaktionsarbejde er nok det mest utaknemmelige arbejde, man kan have. Det er nemlig de færreste forfattere, der efter måneders eller års arbejde med et fagligt projekt sætter pris på at få at vide, at det og det skal laves om, eller at deres tekster bliver 'skrevet om' af redaktionen for at sikre, at de er utvetydigt og logisk opbygget. Kaj stod for en (næsten) kompromisløs redaktionel linje, hvor faglig kvalitet gik forud for alt andet. Men sammen med foreningens øvrige faglige aktiviteter har denne kvalitetsbevidsthed bidraget til en videnskabelige troværdighed, som ingen andre af de store grønne organisationer i Danmark kunne matche.

Kajs viden og evne til at skrive koncist og kortfattet førte også til, at han blev opfordret til at bidrage med afsnittet om Grønlands fugle i Politikens 12-bindsværk *Danmarks Natur*, og sidenhen levere fugleafsnittene til *Den Store Danske Encyklopædi* i 24 bind, som Gyldendal udgav mellem 1994 og 2006. Han bidrog også til *The Ornithologist's Dictionary*.

Han samarbejdede med en del andre fuglefolk, hvor hans udtalte matematiske begavelse gjorde hans hjælp efterspurgt. Ved flere lejligheder gik han ind som medforfatter og støttede især med databehandling og statistik som fx Niels Otto Preuss' omfattende materiale af ringmærkede og aflæste Grågæs i Utterslev Mose.

Mens al Kajs engagement i fugle og som redaktør

for DOFT var frivilligt, ulønnet arbejde – han fik aldrig job som biolog – tjente han det meste af sit arbejdsliv til dagen og vejen som matematiklærer for kommende ingeniører på Københavns Teknikum. Det job var næppe særligt udfordrede for Kajs intellekt, så han havde tid til at dyrke fugleinteressen. Han var aldrig en typisk artsjæger på kratlusk, og sås sjældent på trækstederne. Han foretrak de stille studier af enkelte arter. Således lejede han i mange år en lille hytte dybt inde i de smålandske skove, hvor han fulgte årets gang hos Urfugl, Fiskeørn, Tjur, Perleugle og grævling.

Omkring år 2000 blev han offer for omorganisering på sin arbejdsplads. Han levede yderst spartansk, så han havde ikke problemer med at komme tidligt på efterløn, og det var i øvrigt nok lidt af en befrielse at slippe for at undervise. Det gav Kaj en ny start. Han begyndte et hæsblæsende rejseliv bl.a. på organiserede krydstogter for at se flest muligt havfuglearter og hvaler. Krydstogterne gav også Kaj mulighed for at dyrke andre sider af sit samler-instinkt: han samlede på øer, og fik gennem årene sat sin fod de mærkeligste steder: Skt. Helena og Tristan da Cunha omtalte han med særlig stolthed. Med sin særlige interesse for havfugle stræbte Kaj efter at se alle verdens arter af pingviner og petreller, og for albatrossernes vedkommende tror vi næsten, han nåede det inden helbredet fik Kaj til at sagtne farten. Inden da lykkedes det ham også at se arter fra samtlige fuglefamilier (før DNA ændrede det hele), hvilket næppe nogen anden dansk ornitolog nogensinde har opnået.

Kaj samlede (selvfølgelig) også på fuglekranier – sirligt ordnet i papæsker med artsnavn mv. Denne passion udviklede han under årene på Zoologisk Museum sammen med Eddie Fritze, som ofte hjalp med det tekniske omkring rensning af kranierne. Et af klenodierne i Kajs kraniesamling var Kejserpingvin. Under en landgang på Antarktis havde han fundet et råddent kadaver i strandkanten, og han fortalte med et lunt smil, hvordan det afskarne hoved, trods nedpakning i flere plastposer, havde været til stor 'underholdning' for medpassagererne på resten af rejsen.

Kaj var en lidt 'stille eksistens' med en ufatteligt stor viden om alt mellem himmel og jord og en god portion humor, som han mest luftede, når man havde ham på tomandshånd. Kaj gjorde ikke meget væsen af sig, men hans indsats for havfugleforskning og forvaltning i Grønland, samt for DOFs tidsskrift og foreningens deraf følgende faglige tyngde, er monumentale.

Knud Falk og Hans Meltofte